

Вплив вологопоглинання соломи льону олійного на фізико-механічні характеристики волокна

In work dynamics of absorption of a moisture of straw oil flax is investigated with the purpose of definition of efficiency of application of operation of humidifying for acceleration of biological process of reception trust by unfolding.

Вступ. В останні роки на півдні України значно зросли посіви льону олійного для одержання насіння, яке в основному експортується. В країнах Євроосоюзу з цього насіння інтенсивно розпочалось виробництво доволі широкої гами продуктів, фармпрепаратів та біологічно-активних речовин. Солома з льону олійного не використовується, незважаючи на те, що в ній міститься до 20% лляного волокна, деревина, лігнін та пектинові речовини. Тому актуальною залишається проблема переробки лляної соломи у волокно та одержання з неї нових целюлозовмісних матеріалів.

Постановка завдання. Для переробки лляної соломи у волокно необхідно її перетворити в тресту, з якої механічним способом виділити волокно і деревину. Проте перетворення соломи льону олійного в тресту біологічним способом в процесі розстилу має свої специфічні особливості, порівняно з соломою льону-довгунця. Солома льону олійного перетворюється в тресту набагато складніше і триваліше (порівняно з соломою льону-довгунця), що пов'язано з різним мікробіологічним складом льону-довгунця та льону олійного [1].

На думку авторів статті, для прискорення процесу перетворення соломи льону олійного в тресту завдяки її розстилу на льонищі доцільно провадити штучне зволоження стебел одразу ж після смикання. Проте оптимальні параметри зволоження невідомі. Тому проведено дослідження з вивчення вологопоглинання соломи льону олійного в процесі штучного зволоження стебел [2]. З цією метою стебла льону олійного зволожували до різної початкової вологості (від 30 до 100 %) з подальшим розстилом їх на льонищі [3]. Через визначені інтервали часу відбирали проби, у яких визначали вологість та фізико-механічні показники лляного волокна.

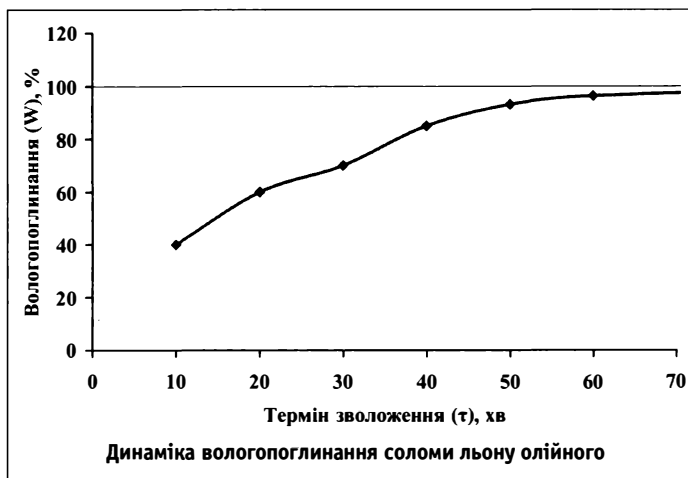
Результати. На рисунку наведено динаміку вологопоглинання соломи льону олійного.

Дослідження вологопоглинання стебел льону олійного свідчать, що їхня рівноважна вологість дорівнює 100 %, яка досягається за 60 хв зволоження.

Фізико-механічні характеристики волокна, одержаного з стебел льону олійного після вилежування на льонищі 20 діб, подано в таблиці.

Аналіз результатів проведених досліджень показує, що штучне зволоження стебел льону олійного має позитивний вплив на усі фізико-механічні характеристики волокна. Так, у разі початкового зволоження стебел льону олійного від 30 до 100 % відбулися зміни таких показників: відокремлюваність збільшилася від 3 до 6,5 од., міцність – від 12,8 до 28,8 даН, гнучкість – від 24,3 до 43,5 мм та вихід волокна – від 25 до 32%.

Проте видно, що показник відокремлюваності волокна від деревини в кінці розстилу не є достатньо високим. Тому було застосовано повторне зволоження стебел в середині процесу розстилу [4]. Одержані фізико-механічні показники були кращими, ніж після одноразового зволоження (наприклад, показник відокремлюваності збільшився від 3 до 7 од.).

Фізико-механічні характеристики волокна, виділеного із стебел льону олійного після зволоження

Початкова вологість, %	Фізико-механічні характеристики			
	Відокремлюваність, од.	Міцність, даН	Гнучкість, мм	Вихід волокна, %
30	3	12,8	24,3	25
50	3,9	15,1	25,4	77
60	5,5	25,3	41,1	27
70	6	26,8	42,5	31
100	6,5	28,8	43,5	32

ВИСНОВОК

На основі результатів проведених досліджень можна дійти висновку, що:

1. Штучне зволоження стебел льону олійного має позитивний вплив на процес перетворення їх в тресту.
2. Враховуючи особливості кліматичних умов півдня України, очевидно, що додаткове зволоження стебел в середині процесу розстилу дає змогу одержати кращі фізико-механічні характеристики лляного волокна, внаслідок чого і кращу сировину для виготовлення нових целюлозовмісних матеріалів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Возняковская Ю.М. Микробиология мочки льна – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1981. – 120 с.
2. Суметов В.А. Сушка и увлажнение лубоволокнистых материалов. – М. Легкая индустрия, 1980.
3. Дербенев С.И., Лунев И.Я., Мионов К.М. Технология промышленной биологической мочки лубяного сырья. – М.: Легкая индустрия, 1968. – С. 47 – 90.
4. Чурсіна Л.А., Тіхосова Г.А., Ляліна Н.П. Термоволога обробка сировини. – Херсон: ХНТУ. – 2007. – 127 с.

Одержано 08.09.08

БЮЛЕТЕНЬ

ВИЩОЇ
АТЕСТАЦІЙНОЇ
КОМІСІЇ
УКРАЇНИ

№6, 2000
стор. 7

**ПРО ЗАХУВАННЯ ПУБЛІКАЦІЙ
ЯК ФАХОВИХ
(З постанови президії ВАК України
від 11.10.2000 р. №2-03/8)**

У зв'язку зі зверненням до ВАК України редакцій журналів і збірників наукових праць та, враховуючи особливий характер цих видань, президія Вищої атестаційної комісії України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

... 2. Заховувати наукові статті, опубліковані в журналі «Легка промисловість» (Державний комітет промислової політики України, Державне центральне бюро технічної інформації з легкої та текстильної промисловості, Київський державний університет технологій та дизайну) на підставі висновку експертної ради ВАК України з технологій харчової та легкої промисловості та експертної ради ВАК України з економічних наук, окремо у кожному конкретному випадку за поданням спеціалізованих вчених рад, як фахові в галузі технічних та економічних наук...